

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 67/20
Luxembourg, 11. junij 2020

Sodba v združenih zadevah C-262/18 P in C-271/18 P
Komisija in Slovaška/Dôvera zdravotná poisťovňa, a.s.

Sodišče je potrdilo sklep Komisije, v skladu s katerim zavodi za zdravstveno zavarovanje, ki delujejo pod nadzorom Slovaške države, ne spadajo na področje uporabe pravil prava Unije o državnih pomočeh

Sodba, s katero je Splošno sodišče ugodilo tožbi zoper ta sklep, se razveljavi

Sodišče (veliki senat) je s sodbo z dne 11. junija 2020, Slovaška/Dôvera zdravotná poisťovňa (C-262/18 P in C-271/18 P), razveljavilo sodbo Splošnega sodišča z dne 5. februarja 2018, Dôvera zdravotná poisťovňa/Komisija,¹ in s tem, da je dokončno odločilo o sporu, zavrnilo ničnostno tožbo, ki jo je slovaški zavod za zdravstveno zavarovanje Dôvera zdravotná poisťovňa a.s. (v nadaljevanju: Dôvera) vložil zoper sklep Komisije z dne 15. oktobra 2014 v zvezi z državnimi pomočmi, ki naj bi jih Slovaška republika dodelila dvema drugima slovaškima zavodoma za zdravstveno zavarovanje (v nadaljevanju: sporni sklep).² S tem je Sodišče potrdilo svojo sodno prakso glede neuporabe pravil na področju državnih pomoči za zavode za zdravstveno zavarovanje, ki delujejo pod nadzorom države v okviru sistema socialne varnosti, ki sledi socialnemu cilju in s katerim se izvaja solidarnostno načelo.

Leta 1994 je slovaški sistem zdravstvenega zavarovanja prešel z enotnega sistema z enim samim javnim zavodom za zdravstveno zavarovanje na pluralistični model, v katerem delujejo tako javni kot zasebni subjekti. V skladu s slovaško zakonodajo, ki je začela veljati 1. januarja 2005, so se morali ti javni in zasebni subjekti statusnopravno preoblikovati, in sicer v delniške družbe zasebnega prava. V obdobju med letoma 2005 in 2014 so lahko prebivalci Slovaške izbirali med več zavodi za zdravstveno zavarovanje, med katerimi sta bila Všeobecná zdravotná poisťovňa a.s. (v nadaljevanju: VŠZP) in Spoločná zdravotná poisťovňa a.s. (v nadaljevanju: SZP), ki sta se 1. januarja 2010 združila in katerih edini delničar je Slovaška država, ter družbi Dôvera in Union, katerih delničarji so zasebni subjekti.

Po pritožbi družbe Dôvera z dne 2. aprila 2007 v zvezi z domnevnimi državnimi pomočmi, ki naj bi jih Slovaška republika dodelila družbama SZP in VŠZP, je Komisija 2. julija 2013 začela formalni postopek preiskave. Vendar je Komisija s spornim sklepom ugotovila, da družbi SZP in VŠZP ni mogoče opredeliti kot podjetji v smislu člena 107(1) PDEU, saj dejavnost, ki jo opravljata, ni gospodarska dejavnost, zato ukrepi, na katere se nanaša pritožba, ne pomenijo državnih pomoči. Splošno sodišče je ničnosti tožbi, ki jo je zoper ta sklep vložila družba Dôvera, ugodilo zlasti iz razloga, da Komisija za družbi VŠZP in SZP ni pravilno uporabila pojmov „podjetje“ v smislu člena 107(1) PDEU in „gospodarska dejavnost“.

Sodišče, ki je odločalo o pritožbah, ki sta ju zoper to sodbo Splošnega sodišča vložili Komisija in Slovaška, je opozorilo, da se prepoved državnih pomoči iz člena 107(1) PDEU nanaša le na dejavnosti podjetij, pri čemer pojem „podjetje“ zajema vse subjekte, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, ne glede na njihovo pravno obliko in način njihovega financiranja. Splošno sodišče pa je s tem, da je navedlo, da je dejavnost, ki jo opravljata družbi VŠZP in SZP v okviru slovaškega sistema obveznega zdravstvenega zavarovanja, katerega značilnosti ustrezajo značilnostim

¹ Sodba Splošnega sodišča z dne 5. februarja 2018, Dôvera zdravotná poisťovňa/Komisija ([T-216/15](#)).

² Sklep Komisije (EU) 2015/248 z dne 15. oktobra 2014 o ukrepih SA.23008 (2013/C) (ex 2013/NN), ki jih je Slovaška republika izvedla v korist zdravstvenih zavarovalnic Spoločná zdravotná poisťovňa, a. s. (SZP) in Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s. (VZP) (UL 2015, L 41, str. 25).

sistema socialne varnosti, ki ima socialni cilj in s katerim se izvaja solidarnostno načelo pod nadzorom države, gospodarska, večkrat napačno uporabilo pravo.

Sodišče je v zvezi s tem pojasnilo, da je treba za presojo, ali dejavnost, ki se opravlja v okviru sistema socialne varnosti, ni gospodarska, preveriti zlasti, ali in v kolikšnem obsegu je mogoče za zadevni sistem šteti, da se z njim izvaja solidarnostno načelo, in ali dejavnost zavarovalnih zavodov, ki upravljajo tak sistem, nadzira država.

Sodišče je na podlagi teh ugotovitev navedlo, da v nasprotju z ugotovitvijo Splošnega sodišča obstoj neke konkurence glede kakovosti in obsega ponudbe v slovaškem sistemu obveznega zdravstvenega zavarovanja, kot je možnost za zavarovalne zavode, da zavarovancem brezplačno ponudijo dodatne storitve, ter svoboda zavarovancev, da izberejo svoj zavarovalni zavod in ga enkrat na leto zamenjajo, ne more izpodbiti socialne in solidarnostne narave dejavnosti, ki jo opravljajo zavodi v okviru sistema, s katerim se izvaja načelo solidarnosti pod nadzorom države. Glede obstoja neke konkurence med temi zavodi na ravni njihove ponudbe je Sodišče dodalo, da za presojo narave dejavnosti nekega subjekta ni treba razmejiti dejavnosti nakupa proizvoda ali storitve od njune uporabe, saj naravo dejavnosti zadevnega subjekta določa gospodarska ali negospodarska narava poznejše uporabe.

Ker je Splošno sodišče neupravičeno ugotovilo, da zgoraj navedeni elementi konkurence lahko izpodbijajo socialno in solidarnostno naravo dejavnosti, ki jo opravljata družbi VŠZP in SZP, je Sodišče ugodilo pritožbama Komisije in Slovaške republike ter je izpodbijano sodbo razveljavilo. Ker je Sodišče poleg tega presodilo, da stanje postopka dovoljuje, da dokončno odloči o zadevi, je nato preučilo ničnostno tožbo, ki jo je zoper sporni sklep vložila družba Dôvera.

V zvezi s tem je Sodišče navedlo, da je vključenost v slovaški sistem zdravstvenega zavarovanja obvezna za vse slovaške prebivalce, da je znesek prispevkov določen z zakonom v sorazmerju z dohodki zavarovancev in ne s tveganjem, ki ga ti pomenijo zaradi svoje starosti ali svojega zdravstvenega stanja, in da imajo vsi ti zavarovanci pravico do enake ravni storitev, določene z zakonom, tako da ne obstaja nikakršna neposredna zveza med zneskom prispevkov, ki jih plača zavarovanec, in zneskom storitev, ki so opravljene zanj. Poleg tega morajo zavarovalni zavodi zagotoviti kritje tveganja bolezni vsakega slovaškega prebivalca, ki vloži vlogo za to, ne glede na tveganje, ki ga predstavlja njegova starost ali zdravstveno stanje, navedeni sistem pa določa tudi mehanizem izravnave stroškov in tveganj. Tako ima po navedbah Sodišča ta sistem zavarovanja vse značilnosti načela solidarnosti.

Sodišče je po ugotovitvi, da slovaški sistem obveznega zdravstvenega zavarovanja poleg tega nadzira država, še navedlo, da prisotnost elementov konkurence v okviru tega sistema pomeni v primerjavi s socialnimi, solidarnostnimi in regulativnimi vidiki tega sistema sekundarni vidik in da je možnost zavarovalnih zavodov, da ustvarjajo, uporabljajo in razdelijo dobičke, v velikem obsegu določena z zakonskimi obveznostmi, katerih cilj je ohranitev vzdržnosti in kontinuitete sistema obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Sodišče je na podlagi teh preudarkov ugotovilo, da je Komisija v spornem sklepu upravičeno sklenila, da ima slovaški sistem obveznega zdravstvenega zavarovanja socialni namen in da se z njim izvaja solidarnostno načelo pod nadzorom države. Zato je Komisija tudi pravilno ugotovila, da dejavnost družb VŠZP in SZP v okviru tega sistema ni gospodarska, in torej, da teh zavodov ni mogoče šteti za podjetji v smislu člena 107(1) PDEU.

OBVESTILO: Namen ničnostne tožbe je razveljavitev ali razglasitev ničnosti aktov institucij Unije, ki so v nasprotju s pravom Unije. Države članice, evropske institucije in posamezniki lahko pod nekaterimi pogoji pri Sodišču ali Splošnem sodišču vložijo ničnostno tožbo. Če je ta utemeljena, se akt razveljavi ali razglasi za ničen. Zadevna institucija mora zapolniti morebitno pravno praznino, ki nastane z razveljavitvijo ali razglasitvijo ničnosti akta.

OBVESTILO: Pri Sodišču je mogoče zoper sodbo ali sklep Splošnega sodišča vložiti pritožbo, omejeno na pravna vprašanja. Pritožba načeloma nima odložilnega učinka. Če je dopustna in utemeljena, Sodišče razveljavi odločitev Splošnega sodišča. Če stanje postopka to dovoljuje, lahko Sodišče samo dokončno

odloči o zadevi. Sicer vrne zadevo v razsojanje Splošnemu sodišču, to pa je vezano na odločitev, ki jo je Sodišče sprejelo v okviru pritožbe.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793